

Codul de Etică
al Federației Moldovenești de Fotbal

Federația Moldovenească de Fotbal poartă o responsabilitate aparte pentru a proteja imaginea, integritatea și reputația fotbalului moldovenesc de pericolul și efectele negative ce rezultă din acțiunile și obiceiurile imorale sau lipsite de etică ale unor persoane.

În acest scop conform competenței ce-i revine Comitetul executiv în temeiul art.35.2 litera „d” și art. 6 din statutul FMF care prevede că: Organele și oficialii FMF trebuie să respecte pe parcursul desfășurării activității lor, prevederile Statutelor, codurilor (inclusiv Codului de Etică) regulamentelor, directivelor, deciziilor FIFA, UEFA și FMF, ***adoptă prezentul Cod de Etică.***

Oricare alte acte normative privind etica și conduita persoanelor oficiale, jucătorilor și a agenților de jucători și de meci rămân neschimbate cu condiția să nu intre în conflict cu prezentul Cod și statutul F.M.F.

Reglementările prezentului Cod urmează a fi interpretate și aplicate în vederea promovării obiectivelor sus-menționate.

Codul de Etică al FMF stabilește standardele de conduită ale persoanelor implicate în activitatea fotbalistică, conforme cu responsabilitățile, onoarea și demnitatea profesiei sale și care sînt obligatorii pentru a fi respectate de către toți cei menționați.

Respectarea normelor cuprinse în prezentul Cod constituie un criteriu pentru evaluarea eficacității, calității și integrității profesionale a persoanelor vizate.

Capitolul 1. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Principii de conduită

Fotbalul moldovenesc are la bază principiile: legalității, integrității, solidarității, loialității și fair-play-ului.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

1) Acest cod se aplică tuturor persoanelor oficiale, jucătorilor de fotbal, agenților de jucători sau de meci ,spectatorilor.

2) Prin “Oficiali” se subînțeleg toți membrii Comitetului executiv, membrii comitetelor FMF, antrenorii, arbitrii, observatorii și oricare alți responsabili tehnici, medicali și administrativi din cadrul Federației, cluburilor sau asociațiilor raionale și municipale de fotbal.

3) Jucători de fotbal sunt cei oficial înregistrați la FMF.

4) Agenți de jucători sau de meci sunt agenții recunoscuți conform regulamentelor respective și sunt înregistrați la FMF.

5) Spectatori sunt persoanele care sunt prezenți pe stadioane sau în alte locuri pentru a privi un meci de fotbal și nu cad sub incidența celorlalte categorii sus-menționate.

Articolul 3. Acțiunea în timp

Acest cod se aplică tuturor situațiilor și împrejurărilor care au apărut după ce acesta a intrat în vigoare. Deasemenea se aplică cu efect retroactiv în cazul în care este mai favorabil pentru vinovat și dacă Comitetul competent al FMF decide asupra acestor fapte după ce codul a intrat în vigoare.

Capitolul II. REGULILE DE CONDUITĂ

Articolul 4. Reguli generale

1) Persoanele oficiale ar trebui să fie conștiente de importanța funcției lor, de obligațiile și responsabilitățile concomitente. Conduita lor ar trebui să reflecte faptul că ei sprijină și în continuare principiile și obiectivele FMF și a membrilor săi, în orice fel și se abțin de la orice ar putea fi dăunător pentru atingerea acestor scopuri și obiective. Trebuie să respecte statutul și regulamentele acestora, să le reprezinte cinstit, cu demnitate, respect și integritate.

2) Persoanele oficiale trebuie să dea dovadă de un angajament cu o atitudine etică în timp ce își îndeplinesc obligațiile. Ei își iau angajamentul să procedeze într-un mod demn, și să acționeze cu o integritate și credibilitate deplină.

3) În nici un fel, persoanele oficiale nu trebuie să facă abuz de pozițiile pe care le dețin, mai ales să profite în scopuri personale sau pentru câștiguri.

4) În activitatea lor vor da dovadă de educație, respectare a normelor socio-morale și culturale, tradițiilor fotbalistice și naționale.

5) Totodată aceștea se obligă:

a) să respecte principiile loialității, integrității și sportivității conform legilor jocului corect;

b) să respecte Regulile Jocului în vigoare, care sunt adoptate de către IFAB și Regulile fotbalului în sală, de plajă, adoptate de către FIFA;

c) să se conducă și să respecte Statutele, regulamentele și directivele FMF, FIFA și UEFA, precum și deciziile luate de ele;

d) să recunoască și să se subordoneze jurisdicției Curții de Arbitrare a Sportului (CAS) din Lausanne (Elveția), după cum este specificat în prevederile relevante ale Statutelor FIFA și UEFA;

e) să înainteze în ultima instanță (în cazul când au fost epuizate toate procedurile și modalitățile de remediere din cadrul FMF) orice dispută de nivel național, ce survine din sau ține de aplicarea prevederilor Statutului sau a regulamentelor FMF doar către o curte de arbitraj imparțială și independentă, care va soluționa litigiul în locul altor instanțe judecătorești de stat, cu excepția cazului în care contrariul nu este clar prevăzut în legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Articolul 5. Reguli referitoare la independență și imparțialitate

1) Persoanele vizate în prezentul Cod trebuie:

a) să fie independente și imparțiale în exercitarea funcțiilor sale, conform principiilor stabilite de către FMF, FIFA, UEFA, legislația națională și internațională în domeniu. Să exercite funcția și activitatea sa fără restricții, influențe, presiuni, amenințări sau ingerințe, directe sau indirecte, indiferent din partea cui sau pentru care motive ar veni ele;

b) să promoveze respectarea statutelor, codurilor și regulamentelor FMF, FIFA și UEFA, să respecte drepturile și libertățile fundamentale, interesele legitime ale tuturor persoanelor, independent de cetățenie, origine etnică, rasă, naționalitate, cultură, ideologie, religie, limbă, sex, apartenență politică, avere, origine socială, asigurând în toate cazurile calitatea și caracterul echitabil al actului efectuat;

c) să respecte egalitatea persoanelor, asigurându-le un tratament cuviincios precum și integritatea fizică și morală a tuturor participanților la procesul fotbalistic;

d) să acționeze în strictă conformitate cu statutul funcției sale, în mod independent, fără orice influențe, îndrumări sau control și nu-și va permite comportament necuviincios, inadecvat sau ilegal, care poate genera conflicte de interese și periclita încrederea în independența sa;

e) să informeze imediat conducerea și organele judiciare competente ale FMF despre orice faptă, acțiune, eveniment de natură să-i afecteze independența, imparțialitatea, obiectivitatea, sau despre oricare încălcare a standardelor de etică prevăzute în prezentul Cod;

f) să nu se lase influențat de contacte, stimulente, informații sau sfaturi din partea oricăror persoane, structuri de stat sau instituții publice, mijloace de informare în masă, interese de partid, interese publice, doctrine politice, sentimente sau teama de eventuale critici imediate sau de durată;

g) să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare care ar putea prejudicia încrederea publicului în FMF și fotbalul moldovenesc;

h) să fie imparțial și să nu admită influențe asupra activităților sale profesionale de către nici o persoană, inclusiv de rudele, prietenii sau cunoscuții săi;

i) să nu influențeze la rîndul său colegii, coechiperii, antrenorii, personalul din subordine, jucătorii, arbitrii, observatorii, alți reprezentanți sau oficiali de meci ca aceștea să cedeze meciul, să joace într-un fel anume pentru un anumit scor, să aibă careva înțegeri sau să se implice într-un careva mod în mersul normal și natural al unui meci de fotbal sau alt eveniment fotbalistic;

j) să nu pretindă, să nu primească oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, fie să accepte servicii, privilegiile sau avantaje, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni ce țin de obligațiile lui de serviciu, ori pentru a îndeplini o acțiune contrar acestor obligații, precum și pentru a obține de la autorități distincții, funcții, piețe de desfacere sau o oricare altă decizie favorabilă;

k) să nu folosească situația sa de serviciu în interes material sau în alte interese personale;

l) să nu ia mită sub formă de bani, titluri de valoare, alte bunuri și avantaje patrimoniale, să accepte servicii, privilegii sau avantaje ce nu i se cuvin în legătură cu activitatea sa, indiferent de motiv;

m) să nu participe la totalizatori și alte jocuri de noroc legate de activitatea fotbalistică.

Articolul 6. Obligațiile persoanelor vizate în prezentul Cod

1) Persoanele vizate în prezentul Cod se obligă:

a) să-și îndeplinească îndatoririle și funcțiile de serviciu profesionist, competent și în strictă conformitate cu prevederile contractelor de muncă, atribuțiilor de serviciu, regulilor de activitate și funcționare potrivit Statutului, Codurilor și Regulamentelor FMF;

b) să-și mențină la nivel înalt și să-și perfecționeze permanent cunoștințele, competențele și abilitățile sale profesionale prin autoinstruire, instruire continuă și educație întru executarea adecvată a îndatoririlor sale;

c) să decidă prompt, eficient și obiectiv în toate acțiunile sale, acționând cu diligență și în timp util, să respecte termenele legale și statutare;

d) să păstreze secretul profesional și informațiile confidențiale obținute în timpul îndeplinirii atribuțiilor legate de serviciu;

e) să întreprindă, în exercițiul funcției, măsurile necesare pentru păstrarea sau sigilarea cuvenită a informațiilor, materialelor confidențiale obținute;

f) să respecte egalitatea în tratament tuturor persoanelor, fără discriminare sau o altă formă de înjosire;

g) să aibă cu colectivul de muncă o relație care se bazează pe respect și bună-credință, comportamentul exemplar fiind un model de comunicare și atitudine reciprocă adecvată;

h) să nu denigreze în public activitatea FMF, a membrilor și a organelor sale, calitatea profesională și morală a colegilor săi;

i) să nu facă fără acordul conducerii sau organelor competente comentarii publice, inclusiv în mijloacele de informare în masă, pe marginea situațiilor, problemelor, litigiilor și altor împrejurări delicate din fotbalul moldovenesc cu excepția dreptului la replică pentru a infirma oricare declarație falsă sau defăimătoare la adresa sa;

j) să nu se implice în activități care încalcă legile, normele sau standardele de etică din prezentul Cod ce ar duce la imparțialitate, prejudecăți, conflicte de interese sau ar interveni în responsabilitățile profesionale;

k) să nu-și exprime sau să-și manifeste convingerile sale politice prin comportament, atitudine, acte sau declarații în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu;

l) să aibă o conduită bazată pe sportivitate și spirit de fair-play pentru dezvoltarea spiritului sportiv, pentru comportamentul civilizat al jucătorilor, conducătorilor și spectatorilor;

m) să nu incite la ură sau violență, să nu aibă un comportament jignitor în cadrul activității sale fotbalistice;

n) să nu facă declarații calomnioase, false sau jignitoare care afectează imaginea fotbalului și a familiei fotbalistice;

o) să nu discrimineze sau să denigreze în public și într-o manieră jignitoare orice persoană pe motive de rasă, culoare, limbă, religie, origine etnică, etc.;

p) să nu amenințe cu violență, răfuială sau să intimideze o persoană în legătură cu situațiile, împrejurările, problemele, litigiile și alte acțiuni legate de activitatea fotbalistică a acestuia;

q) să nu comită brutalități, lovituri și alte violențe în cadrul activității sale fotbalistice sau legate de aceasta;

r) să nu falsifice documente sau să le utilizeze în activitatea fotbalistică.

Articolul 7. Reguli speciale pentru jucătorii de fotbal

1) Jucătorii de fotbal sunt obligați să păstreze cea mai desăvârșită disciplină și bună cuviință și să dea dovadă de înalte calități morale, sportive, cetățenești, a țît pe terenul de joc cît și în afara lui.

2) În timpul jocului fotbalistii vor avea următorul comportament și obligații:

a) să execute strict hotărîrile și dispozițiile arbitrilor;

b) să aibă o ținută vestimentară regulamentară;

c) să respecte adversarii și coechiperii;

d) să aibă o atitudine corectă și decentă față de public;

e) să joace la reala lor valoare;

f) să nu incite coechiperii și publicul la dezordine;

g) să nu-și instige coechiperii să părăsească terenul de joc pînă la încheierea meciului;

h) să nu simuleze lovituri și accidentări în scopul obținerii unor decizii în favoarea echipelor și să nu provoace intervenția publicului;

i) să salute adversarii, arbitrii și publicul înainte de începerea jocului și la încheierea acestuia;

j) să nu comită fapte de dopaj sau să utilizeze substanțe interzise.

Articolul 8. Eligibilitate și demitere

1) Doar persoanele care demonstrează un nivel înalt de etică și integritate și se angajează să respecte prevederile acestui cod fără nici o rețineră sunt eligibile să fie prezentate ca persoane oficiale.

2) Persoanele cu antecedente penale nu sunt eligibile în caz că infracțiunea este incompatibilă cu capacitatea lor de a-și îndeplini obligațiile.

3) Persoanele oficiale care nu respectă acest cod sau se abțin să-l îndeplinească sau își exercită în mod necorespunzător obligațiile și responsabilitățile lor urmează a fi sancționate sau demise.

Articolul 9. Conflictele de interes

1) Înainte de a fi alese sau desemnate, persoanele oficiale sunt obligate să dezvăluie orice interes personal care ar avea legătură cu funcția pe care o va ocupa.

2) Pe durata îndeplinirii obligațiilor, trebuie să evite orice situație care ar putea conduce la conflicte de interes. Conflictele de interes apar doar în cazul când persoanele oficiale au sau par să aibă interese personale sau private, care reduc din abilitatea lor de a-și îndeplini obligațiile cu integritate, ca oficiali, într-o manieră individuală și cu un scop bine determinat. Interesele personale sau private includ câștigurile și posibilele avantaje personale, pentru familie, rude, prieteni și cunoștințe.

3) Persoanele oficiale pot să nu-și exercite obligațiile în cazurile existente sau posibile conflicte de interes. Oricare din asemenea conflict trebuie să fie dezvăluit și să se înștiințeze imediat organizația pentru care î-și îndeplinește sarcinile.

4) În cazul dacă apare vreo obiecție referitor la un potențial conflict de interes al persoanei oficiale, trebuie să fie imediat raportat la organizația pentru care î-și exercită funcția.

5) Autoritatea decisivă a organizației în cauză trebuie să ia o decizie cu privire la asemenea conflicte de interes.

Articolul 10. Conduita față de Guvern și organizațiile private

În relațiile cu instituțiile guvernamentale, organizațiile naționale și internaționale, asociațiile și grupările, persoanele oficiale în afara de a respecta regulile de bază ale acestui cod, trebuie să rămână neutre pe plan politic, potrivit principiilor și obiectivelor FIFA, UEFA și FMF, în general să acționeze într-o manieră compatibilă cu funcția și integritatea lor.

Articolul 11. Discriminarea

Persoanele oficiale nu trebuie să ofenseze demnitatea unei persoane sau a unui grup de persoane prin disprețuire, prin cuvinte discriminatorii sau ponegritoare sau prin acțiuni referitor la etnie, rasă, culoare, cultură, limbă, religie și sex, etc.

Articolul 12. Protecția drepturilor personale

În timpul executării obligațiilor sale, persoana oficială trebuie să se asigure că drepturile personale a persoanelor cu care are legătură sunt protejate, respectate și garantate.

Capitolul 13. Loialitatea și confidențialitatea

1) În timpul executării obligațiilor sale, persoana oficială trebuie să recunoască responsabilitatea sa, în special pentru FMF și ceilalți participanți la procesul fotbalistic.

2) În funcție de poziția lor orice informație divulgată în timpul executării obligațiilor trebuie să fie confidențială sau secretă ca expresie a loialității.

Orice informație sau opinie ar trebui să fie transmisă în conformitate cu principiile, directivele și obiectivele FMF.

Articolul 14. Acceptarea și oferirea cadourilor și alte beneficii

1) Nu se permite ca persoanele oficiale să accepte cadouri sau alte beneficii de la cineva, cu excepția celor ce se încadrează în limita normelor de curtuazie recunoscute în Republica Moldova.

2) Dacă totuși se întâmplă atunci cadourile vor fi refuzate. Este interzisă acceptarea cadourilor bănești în numerar în orice sumă sau sub orice formă.

3) În timpul executării obligațiilor, persoanele oficiale pot oferi cadouri și alte beneficii în conformitate cu normele de curtuazie și a tradițiilor culturale locale unei persoane terțe, cu condiția că nu vor exista avantaje necinstite și conflicte de interes.

4) La evenimentele oficiale, persoanele oficiale pot să nu fie însoțite de membri ai familiei sau asociați în detrimentul FMF sau a altor organizații, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis.

5) Nu se permite de a solicita sau accepta, direct sau indirect, plăți, cadouri, servicii sau alte beneficii, în numele său, ai membrilor familiei sale sau prietenilor, ca prețuire pentru exercitarea sau abținerea de la îndeplinirea obligațiilor sale în legătură cu munca exercitată. Încălcările prezentei reglementări sînt supuse urmării penale, pe lângă aplicarea sancțiunilor conform normativelor FMF.

Articolul 15. Mituirea

1) Persoanele vizate în prezentul Cod nu trebuie să accepte mita; altfel spus, vor fi refuzate oricare cadouri sau avantaje oferite, promise sau expediate pentru a provoca nerespectarea regulilor sau profitarea a unei persoane terțe, pentru a obține un câștig.

2) Oficialilor le este interzis mituirea persoanelor terțe, provocarea sau instigarea altor persoane să procedeze astfel cu scopul de a obține vreun avantaj pentru ei sau pentru persoanele terțe.

3) Aceste cazuri vor fi comunicate imediat conducerii FMF și organelor de drept pentru examinare și sancționare după situație.

Articolul 16. Autorizația

Oficialilor le este interzis de a primi promisiuni sau autorizații de negociere a unor acorduri de orice fel în timpul executării obligațiilor sale, mai puțin în cazurile cînd organul prezidențial încuviințează asemenea acțiuni. În lipsa unui asemenea organ prezidențial, în privința aceasta va decide organul căruia aparțin persoanele oficiale.

Articolul 17. Pariurile

Oficialilor și celorlalte persoane asupra cărora acționează prezentul cod, le este interzis de a asista direct sau indirect la pariuri, jocuri de noroc, loterii sau alte evenimente sau tranzacții asemănătoare ce au legătură cu meciurile de fotbal. Deasemenea le este interzis să pună mize fie în mod activ sau pasiv, în cadrul companiilor, preocupărilor, organizațiilor, etc. care promovează, aranjează sau conduc asemenea evenimente sau tranzacții.

Articolul 18. Obligația de informare și raportare

1) Persoanele oficiale trebuie să raporteze orice încălcare a prezentului cod conducerii FMF, care le va transmite spre examinare sau le va raporta organelor competente.

2) Persoanele implicate trebuie să raporteze la cerință organului responsabil și în special să declare despre informațiile pe care le posedă, probele de care dispune și să asigure transmiterea lor după competență.

Capitolul III. NORMELE DE PROCEDURĂ

Articolul 19. Jurisdicția Comitetului de Etică

1) Comitetul de Disciplină, Etică sau alt comitet competent al FMF trebuie să judece cazurile care încalcă jurisdicția FMF în acest domeniu conform normelor de procedură prevăzute în regulamentele proprii de organizare și funcționare.

2) Pentru abateri se vor aplica sancțiunile corespunzătoare prevăzute de statutul, codurile, regulamentele, deciziile, ordinele FMF și prevederile în acest sens ale legislației în vigoare ale Republicii Moldova.

Articolul 20. Sesizare și examinare

Comitetul judiciar competent al FMF va accepta spre examinare plângeri sau sesizări care constată și reflectă încălcări de etică și disciplină parvenite de la conducerea FMF, comitetele FMF, Comisiile FMF create ad-hoc pentru examinarea unui anumit caz, oficialilor, jucătorilor, agenților, conducerii cluburilor, asociațiilor teritoriale și municipale, altor persoane cointeresate.

Articolul 21. Aplicații ale Codului disciplinar FMF

Comitetul Competent al FMF precum ar fi Comitetul Disciplină sau cel de Etică poate aplica oricare din măsurile disciplinare definite în Statutul, Codul Disciplinar și în alte regulamente ale FMF, precum și prevederile legislației naționale în vigoare a R.M.

Articolul 22. Contestații

1) Deciziile luate de către Comitetul de Disciplină sau Etică al FMF, pot fi atacate cu apel la Comitetul de Apel al FMF în termenii și condițiile prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare a acestuia sau a altor regulamente, coduri ale FMF.

2) Deciziile luate de către Comitetul de Apel sunt definitive, însă pot fi atacate cu recurs la Curtea Națională de Arbitraj Sportiv de pe lângă FMF în termenii și condițiile stipulate în regulamentul de organizare și funcționare a acesteia. Decizia CNAS va fi executorie, definitivă și irevocabilă.

Articolul 23. Competențe

Cazurile ce cad parțial sau sunt în afara domeniului de aplicare a acestui Cod de Etică vor fi examinate în baza altor regulamente corespunzătoare de comitetul judiciar competent. În orice caz, președinții comitetelor FMF vor conveni asupra competenței de examinare. În caz de conflict de competență va decide Comitetul de Apel al FMF

Capitolul IV. DISPOZIȚII FINALE

Articolul 24. Limbile oficiale

1) Acest cod este scris în două limbi oficiale ale FMF (limba de stat și limba rusă).

2) În cazul în care există diferențe între texte, atunci limba de stat va fi considerată versiunea principală.

Articolul 25. Adoptare și aplicare

Comitetul Executiv FMF a adoptat codul de etică la data de 13 iulie 2011 și acest cod intră în vigoare din data adoptării.